

škozený Rudolf S. vůči četnictvu udal, že byl ve válce do hlavy zraněn a následkem rozčilenosti při výstupu se stěžovatelem ani nevěděl, co dělá a že při hlavním přelíčení vypověděl, že se nepamatuje, zda mu obžalovaný dal políčky před nebo potom (patrně »před tím než ho obžalovaný vidlicí udeřil do levé ruky, či potom«), dále že nalézací soud nepřihlížel k osobním vlastnostem Rudolfa S-a, známého v obci rváče, že nepřihlížel k tomu, že Rudolf S. měl pět dní před výstupem s obžalovaným zuřivý výstup s jeho synem Josefem H-em a že nepřihlížel k tomu, že Rudolf S. dle obsahu četnického oznámení nebezpečné výhrůžky (pronesené po výstupu s obžalovaným) výslovně doznal. Zmateční stížnosti nelze zcela upřít oprávnění. Stěžovatel se hájil, že, uhodiv Rudolfa S-a vidlicí po ruce, chtěl pouze odraziti jeho rány tyčí a že jednal jen v sebeobraně. Nalézací soud zjišťuje, že situace pro obžalovaného nebyla hrozivá a že u něho nebylo příčiny k sebeobraně. Tím je popřena objektivní podmínka beztrestnosti obžalovaného dle § 2 lit. g) tr. zák. Kdyby však nalézací soud byl přihlížel ku všem shora uvedeným okolnostem, bylo by se mu, pakli by i pak nezaložil své přesvědčení na výpovědích svědků, líčících skutkový děj jinak, než Rudolf S., bývalo zabývatí aspoň otázkou, zda obžalovaný v rozčilení, jež mu bylo při výměře trestu přiznáno, nepokládal ze strachu a poděšení situaci za takovou, že mu se strany Rudolfa S-a, přišedšího dle vlastního doznání na pole stěžovatelovo s holí v ruce, hrozí nebezpečí útoku. Beztrestnost přiznává trestní zákon — s výhradou poslední věty § 2 tr. zák. — též překročení mezí nutné obrany, pokud se stalo z poděšení, strachu nebo z uleknutí. Tímto ustanovením jsou — hledí-li se zároveň k § 2 lit. e) tr. zák. — zahrnuty v beztrestnost jak případy, v nichž jsou dány podmínky spravedlivé obrany, její míra však byla ze zmíněných důvodů překročena, tak i případy, ve kterých, i když nebylo objektivně podmínek spravedlivé nutné obrany, obžalovaný z bázně, uleknutí nebo z přestrašení omylem měl za to, že jsou tu podmínky takové. Nalézací soud, vylučuje objektivní pravdivost tvrzení stěžovatelova, že jednal v sebeobraně, neuvažoval, není-li v tomto hájení se obžalovaného obsaženo tvrzení skutkového omylu co do nutnosti sebeobrany. Poněvadž výtku neúplnosti výroku nalézacího soudu o rozhodujících skutečnostech jest odůvodněnou, je rozsudek dle § 281 čís. 5 tr. ř. zmatečným.

Bylo proto zmateční stížnosti za souhlasu generálního prokurátora dle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877 čís. 3 ř. zák. z roku 1878 vyhověno ihned v neveřejném sezení.

Čís. 970.

Ustanovení § 187 tr. zák. předpokládá, aby náhrada veškeré škody stala se dříve, než-li se vrchnostenské osobě dostalo provinění pachatelovo vůbec k vědomosti.

Spoluvinník není účasten beztrestnosti dle § 187 tr. zák., nepřispěl-li ničím ku náhradě škody, jež pachatelem zcela byla nahrazena. Nestáčí, že radii pachatel, by škodu nahradil.

(Rozh. ze dne 26. října 1922, Kr I 660/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne

24. března 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými a to: Josef K. ml. zločinem krádeže, naznačeným v §§ 171, 173, 174 II a) tr. zák., a Hynek B. zločinem spoluviny na krádeži ve smyslu §§ 5, 171, 173, 174 II a) tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. brojí zmateční stížnost obžalovaného Josefa K-a proti rozsudku z té příčiny, že obžalovanému nebyl přiznán trestnost vylučující důvod účinné lítosti dle § 187 tr. zák. Leč neprávem. Nálezací soud uznal sice, že obžalovaný nahradil veškerou škodu, z jeho činu povstalou, vyslovil však naproti tomu, že se tak stalo již pozdě. Tomuto stanovisku nelze, přihlíží-li se ke skutkovým zjištěním rozsudku a zejména k výpovědi vrchního četnického strážmistra Josefa L-a, již se zmateční stížnost dovolává, vytýkati právní omyl. Ustanovení § 187 tr. zák. předpokládá, by náhrada veškeré škody stala se dříve, nežli soud anebo vrchnost zví o pachatelově provinění. Dle toho činí zákon beztrestnost odvislou od pouhého zvědění provinění pachatelova vrchnostenskou osobou, tudíž jedině od toho, dostalo-li se osobě této provinění pachatelovo vůbec k vědomosti. O tom nemůže však býti zejména vůči výpovědi jmenovaného strážmistra nejmenší pochybnosti. Udali tento, že obžalovaný při domovní prohlídce, k níž byl svědek přizván jako asistence, nejprve tvrdil, že kmen pochází z jeho lesa, pak se ale přiznal, že ho odcizil z panského lesa, a prohlásil se ochotným dřevo zaplatiti, načež lesní adjunkt V. pravil svědkovi, že si to s obžalovaným sám vyrovná. Zjištěno je a obžalovaný sám doznává, že vyrovnání to stalo se tím způsobem, že obžalovaný druhý den po domovní prohlídce složil na lesním úřadě 820 K za odcizený kmen. V tomto stavu věci nenalézá nijaké opory údaj stížnosti, že buď náhrada škody nebo tvrzené ujednání o náhradě její stalo se časově před tím, nežli četnický strážmistr o krádeži obžalovaného zvěděl; vychází z výpovědi strážmistra na jevo, že obžalovaný prohlásil pouze ochotu dřevo zaplatiti a že adjunkt V. projevil rovněž jen ochotu, že se s obžalovaným sám vyrovná; o nějakém hotovém ujednání náhrady škody nemůže býti proto řeči, nehledě k tomu, že i toto by dle nepochybného znění zákona musilo tu býti dříve, nežli strážmistr o provinění obžalovaného zvěděl. S hlediska zákona je nerozhodno, v čem záležela účast strážmistra L-a při domovní prohlídce, zda totiž měl při prohlídce jen asistovati a nikoli ji prováděti a při ní vyšetřovati, jako je nezávažno, že o věci neučinil trestního oznámení, poněvadž stačí, že při úkonu tom, k němuž byl přibrán nikoli jako osoba soukromá, nýbrž jakožto orgán bezpečnostního úřadu, zvěděl o provinění obžalovaného.

Neoprávněncu je však i zmateční stížnost spoluobžalovaného Hynka B-a, jenž v části, veřejnému roku vyhrazené, stěžuje si rovněž do nepřiznání beztrestnosti ve smyslu § 187 tr. zák. a uplatňuje z příčiny té důvod zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. Stěžovatel byl uznán spoluvinným na krádeži, spáchané obžalovaným Josefem K-em, proto, že krádež tuto radou nastrojil, k ní úmyslně příčinu zavládal, k vykonání jejímu přispěl. Nemůže býti sporu o tom, že stěžovatel jako návodce krádeže byl zodpovědným s K-em za veškerou škodu rukou společnou a nerozdílnou. Neboť poměr na škodě, již oba společně způsobili a kterou tudíž každému z nich v celém rozsahu přičítati dlužno, nelze v tomto případě vyšetřiti. Ačkoli spolu-

obžalovaný K. veškerou škodu, ze společné trestné činnosti vzešlou, zapravil a ač zapravení toto stalo se, pokud jde o obžalovaného B-a, před tím, nežli strážmistr L. o jeho spoluvinně zvěděl, nemůže obžalovaný přes to uplatňovati nárok na beztrestnost dle § 187 tr. zák. Nehledě k tomu, že stěžovatel se k činu vůbec nedoznal, naopak stále rozhodně popíral, nepodnikl dle zjištění rozsudku se své strany zhola ničeho, co by nasvědčovalo tomu, že se snažil účinným způsobem shladiti následky svého činu; a jen tehdy, kdyby bylo prokázáno, že k náhradě škody, spoluobžalovaným K-em zapravené, přispěl nějakou bytí sebe menší částkou, mohlo by se o něm tvrditi, že projevil ve smyslu zákona účinnou lítost. K opodstatnění této nestačilo by ještě, že radil K-ovi a naléhal naň, by škodu nahradil, poněvadž zákon uznává za účinnou jen takovou lítost, která se jeví ve faktické náhradě škody. Tvrzení stížnosti je ostatně v odporu s výpovědí stěžovatele, jenž udu sice, že radil k zaplacení dřeva na lesním úřadě, avšak nikoli obžalovanému K-ovi, nýbrž jeho mezitím zemřelému otci a teprve asi třetí den po domovní prohlídce, kdežto obžalovaný K. nahradil dle zjištění rozsudku škodu druhý den po prohlídce.

Čís. 971.

Padělání peněz a cenných papírů (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n.).

Třetího odstavce § 4 zákona lze použiti pouze tehdy, bylo-li samotnému udavateli padělané bankovky placeno touto bankovkou jako pravou.

Pro skutkovou podstatu § 4 zákona jest lhostejno, zda kdo mohl býti padělkem oklamán a zda někomu byla způsobena škoda.

(Rozh. ze dne 26. října 1922, Kr I 742/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 7. března 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 4 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost, že zjištěné jednání obžalovaného nemělo býti podřaděno prvnímu odstavci § 4 zákona o padělání peněz (zločin), nýbrž odstavci třetímu (přečin), ježto prý nejvýše může býti řeči o tom, že v tomto případě padělané nebo porušené nebo zlehčené peníze, jimiž bylo placeno jako pravými, vědomě byly udávány za peníze pravé nebo plné hodnoty. Stížnost je bezdůvodna. Nezníť odstavec třetí tak, jak ho stížnost neúplně cituje: »...peníze, jimiž bylo placeno jako pravými...«, nýbrž: »...peníze, jimiž mu (to jest tomu, kdo je udává) bylo placeno jako pravými...« Zjištěno je, že stěžovateli nebylo placeno padělanou bankovkou jako pravou, nýbrž že ji obdržel za účelem udání od spoluobžalovaného Josefa P-a u vědomí, že je opatřena nepravým, tudíž padělaným kolkem. Na věci nemění ničeho, že padělanou bankovkou bylo placeno rodičům spoluobžalovaného P-a jako pravou, poněvadž zákon činí použitelnost ustanovení